

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 1. De diversitate, excellentiâ, & Institutione Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

tes nullâ contactûs commaculatione contaminantur, sic multò magis Sacramenta nullâ ministri fœditate maculantur. Et definiuit *Trident. Sess. 7. de Sacrament. in genere. can. 12.* his verbis: *Si quis dixerit ministrum in peccato mortali existentem, modo omnia essentialia, quæ ad Sacramentum consiciendum aut conferendum pertinent, servauerit, non consicere aut conferre Sacramentum, anathema sit.*

Quæres nono. Qualis in ministro requiritur intentio? Debet ministri & Ec-

clesiæ concors esse intentio, idè si aliud agere intendat, puta: sacris illudere Mysteriis, aut aliud, quod Ecclesiæ non consentiat, nihil agit, quanvis enim sine fide spiritualis potestas exerceri valeat, non tamen sine intentione Ecclesiæ.

Quæres decimo. An omnia Sacramenta conferant gratiam? R. Omnia in non ponentibus obicem. Definiuit *Trident. Sess. 7. can. 6. 7. & 8.* Ac ita reprobata est opinio *Glossæ in can. is igitur. dist. 23. verbo: pro beneficiis. & in can. honorentur. caus. 13. q. 2. verbo: dispensata.*

TITULUS SECUNDUS

DE

BAPTISMO

EX ipsis propemodum verbis Canonum explicabimus §. 1mo diversitatem, excellentiam & institu-

tionem Baptismi. §. 2do essentialia. Et §. 3^{tio} cæremônias Ecclesiæ in administratione Baptismi adhiberi solitas.

§. Primus.

DE

Diversitate, Excellentia & Institutione Baptismi.

Quæres primo. Quotuplex est Baptismus? R. cum *glossa in can. firmissimè. 3. caus. 15. q. 1.* est triplex: Baptismus fluminis, fluminis & sanguinis. Id est: Sacramentum Baptismi, contritio, & martyrium.

Quæres secundo. Quomodo martyrium est Baptismus? R. Baptismi vicem implet passio. *Can. Baptismi. 34. dist. 4.*

de consecrat. In illis, qui pro Christi nomine suo sanguine baptizantur. *Can. firmissimè. 3. caus. 15. q. 1.* dummodò adsit charitas, sine qua non sufficit ad salutem subire martyrium. *Gloss. in cit. can. firmissimè. verb. per Baptismum.* Carentia charitatis talis est macula, quæ nec sanguine abluitur. *Can. neque. 3. dist. 90.* Comparatio martyrii cum Baptismo fit

in can. Catechumenum. 37. dist. 4. de consecrat. In Martyrio tota Baptismi Sacramenta complentur, baptizandus confitetur fidem suam, & interrogatus respondet, hoc & Martyr coram persecutore facit, qui & confitetur fidem suam, & interrogatus respondet. Ille post confessionem vel aspergitur aqua vel intingitur, & hic vel aspergitur sanguine vel contingitur igne. Ille manûs impositione Pontificis accipit Spiritum Sanctum, hic habitaculum efficitur Spiritûs Sancti, dum non est ipse, qui loquitur, sed Spiritus Patris, qui loquitur in illo. Ille communicat Eucharistiæ in commemoratione mortis Domini, hic ipsi Christo commoritur. Ille confitetur se mundi actibus renunciaturum: hic ipsi renunciat vitæ. Illi peccata omnia remittuntur: in isto extinguuntur.

Quæres *tertio*. Quomodo contritio habet rationem Baptismi? *re.* Non tantum passio pro nomine Christi id, quod ex Baptismo deerrat, potest supplere, sed etiam fides conversioque cordis, si fortè ad celebrandum mysterium Baptismi in angustiis temporum succurri non potest. *Can. Baptismi. 34. dist. 4. de consecrat.* Ideoque de Judæo inter solos Judæos existente, qui in mortis articulo se ipsum in aquam immererat, dicendo: Ego me baptizo in nomine &c. *in cap. debitum. 4. de Baptismo.* dicitur: *Quod si talis continuo discessisset, ad coelestem Patriam protinus evolasset, propter Sacramenti fidem, etsi non propter fidei Sacramentum.* Generale hoc est, quod tunc solum proficit Baptismus sanguinis & flaminis, cum Baptismum fluminis non contemptus

Religionis, sed articulus necessitatis excludit. *Cit. can. Baptismi.*

Quæres *quarto*. Quid est Sacramentum Baptismi? *re.* Est visibile Sacramentum aquæ ad ablutionem visibilis Corporis, & sanctificationem invisibilis Animæ. *Can. necessarium. 1. dist. 4. de consecrat.* Sive: est ablutio corporis exterior, quæ adhibitâ certâ verborum formâ interiori animæ ablutionem significat & operatur; hæc enim duo in Sacramento Baptismi necessariò requiruntur, videlicet verbum & elementum, juxta quod de verbo Veritas ait: *Euntes in mundum universum predicate Evangelium omni creatura. Baptizate omnes gentes in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti,* eadèinque dicit de elemento: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua* Unde dubitandum non est, illos verum non habere Baptismum, in quibus non solum utrumque prædictorum, sed eorum alterum est omissum. *Cap. non ut apponeres. 5. de Baptismo.*

Quæres *quinto* Quibus nominibus appellatur Baptismi Sacramentum? *re.* Dicitur *1mo* Sacramentum fidei, quia imprimis in fide Christi consecratur, & in fide Ecclesiæ conficitur, deinde in nomine Sanctissimæ Trinitatis confertur. *3tio* signum est, quod suscipiens habeat fidem scilicet vel actu vel habitu. *Glossa in can. nihil. 76. dist. 4. de consecrat.* *4to* appellatur prima tabula, & penitentia secunda tabula, quia inter procellas hujus mundi navigamus, tendentes ad patriam, & incurrimus naufragium ex peccato primo hominis, quo morte addicti somus, sicut igitur prima

tabula est navis, secunda tabula est scapha, quâ in naufragio periculum vitamus, ita prima tabula est Baptismus, ubi purgatur vetus homo, & induitur novus, secunda tabula est pœnitentia, quâ post Baptismum resurgimus. *Can. secunda. 72. dist. 1. de pœnitentia, junctâ glossâ. 5to* dicitur fundamentum & janua reliquorum Sacramentorum. *cap. 2. de cognat. Spirit. in 6. quia reliquis Sacramentis omnibus prior est, & magis necessarius.*

Quæres sexto. Quæ dignitas hujus Sacramenti? R. Prærogativæ præ reliquis Sacramentis sunt: 1mo est janua salutis. *can. cum itaque. 112. dist. 4. de consecrat. in fine. 2do.* Baptismus potest suscipi sine aliis Sacramentis, aut non alia Sacramenta sine Baptismo, quoniam ubi fundamentum non est, superædificari non potest. *Cap. veniens. 3. de Presbyt non baptizato. 3tio.* Potest à quocunque dari Baptismus, non autem alia Sacramenta. Sive Hæreticus, sive Schismaticus, sive facinorosus quisque in confessione Sanctissimæ Trinitatis baptizat, validè baptizat. *Can. siue. 51. dist. 4. de consecrat. 4to.* Per Baptismi virtutem omnia peccata, originale, mortale & veniale remittuntur, non per reliqua Sacramenta. Regenerante Spiritu non solum originale, sed etiam voluntariorum fit remissio peccatorum. *Can. regenerante. 136. dist. 4. de consecrat.*

Quæres septimo. Quomodo differt Sacramentum Baptismi à Baptismo Joannis? R. Sacramentum Baptismi non est in aqua tantum, verum etiam in Spiritu Sancto, ut de illo Spiritu regeneretur, quisquis in Christum credit, de quo Christus regeneratus regenerationem

non cognovit. Non regenerabantur, qui Baptismo Joannis baptizabantur, sed quodam Præcursoris illius ministerio, qui dicebat: parate viam Domino, huic uni, scilicet Sacramento Baptismi, in quo solo renasci poterant, parabantur. *Can. non regenerabantur. 135. dist. 4. de consecrat. Trid. Sess. 7. de Baptismo. can. 1.* Baptismus Joannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi dicentes anathematizat.

Quæres octavo. Quandoam Baptismus institutus? R. Concordandæ sunt sententiæ, quas refert Glossa in *can. ex quo. 6. dist. 4. de consecrat. verb. ad innovationem.*

1mo. Materiam Baptismi Christus consecravit, quando à Joanne in Jordane baptizatus est; quare enim Christus descendit in aquam, nisi ut caro ista mundaretur, caro, quam suscepit de nostra conditione, non enim ablucio peccatorum suorum Christo necessaria erat, qui peccatum non fecit, sed nobis erat necessaria, qui peccato manemus obnoxii. *Can. per aquam. 9. dist. 4. de consecrat.* "Nunquam aquæ Baptismi purgare peccata credentium potuissent, nisi tactu Dominici Corporis sanctificatæ fuissent." *cit. can. nunquam. 10. dist. 4. de consecrat.* "In aqua igitur baptizari voluit à Joanne, non ut ejus iniquitas ulla deleretur, sed ut magna commendaretur humanitas, ita quippe nihil in eo Baptismus habuit, quod ablueret, sicut mors nihil, quod puniret, invenit." *cit. can. non regenerabantur.*

2do. Necessitatem Baptismi Christus annuntiavit, dum Nicodemo dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua &c.* 3tio.

310. "Efficaciam Baptismo in morte
"dedit, quia tunc regenerationis poten-
"tiam sanxit, quando de latere ipsius
"profluxerunt sanguis redemptionis &
"aqua baptismatis." *Can. si quis. 14. dist. 4. de consecrat.*

410. "Postquam resurrexit à mortuis,
"Discipulis suis, in quibus omnes Ec-
"clesiarum Præsules docebantur, & for-
"mam & potestatem tradidit baptizandi,
"dicens: Euntes docete omnes gentes,
"baptizantes eos in nomine &c. de quo
"utique potuisset eos ante passionem in-
"struere, nisi propriè voluisset intelli-
"gi regenerationis gratiam ex resurrectio-
"ne cœpisse." *Can. propriè. 13. dist. 4. de consecrat.*

510. Baptismus in festo Pentecostes
promulgatus est: "quia eo die, quo om-
"nium Credentium numerum promissus
"Spiritus Sancti replevit adventus,
"trium millium populorum suâ prædi-
"catione conversum lavacro baptismatis
"consecravit S. Petrus promulgans
"pœnitentiam agite, & baptizetur unus-
"quisque vestrum in nomine JESU
"Christi in remissionem peccatorum, &
"accipietis donum Spiritus Sancti." *Cit. can. propriè.*

Quæres nono. Quis baptizat principa-
liter? R. Christus institvens hoc Sacra-
mentum; "Aliud est enim baptizare per
"ministerium, aliud baptizare per po-
"testatem, hanc potestatem Christus so-
"lus tenuit, & in neminem ministrorum
"transfudit, quamvis per ministros suos
"baptizare dignatus sit." *Can. aliud. 39. dist. 4. de consecrat.* "Quos baptizavit
"Joannes, Joannes baptizavit, quos

"autem baptizavit Judas, Christus
"baptizavit: sic ergo quos baptizavit
"ebrius, quos baptizavit homicida,
"quos baptizavit adulter, si Baptis-
"ma Christi erat, Christus bapti-
"zavit, quod Sacramentum tam
"sanctum est, ut nec homicidâ mi-
"nistrante polluat." *Can. dedit. 46. caus. 1. q. 1.*

Quæres decimo. Quibus Sacramentis
ante Legem Evangelicam usitatis corre-
spondet Baptismus? R. In tempore ante
legem parvuli in fide parentum, adulti
in fide Sacrificiorum à peccatis munda-
bantur, in tempore legis adulti & par-
vuli per circumcisionem justitiam conse-
quebantur; "Quod igitur apud nos va-
"let aqua baptismatis, hoc egit apud
"veteres, vel pro parvulis sola fides, vel
"pro majoribus sola virtus sacrificii, vel
"pro his, qui de Abrahæ stirpe prodie-
"runt, mysterium circumcisionis." *Can. quod autem. 5. dist. 4. de consecrat. junctâ gloss.*

Quæres undecimo. In quo Baptismus
antecellit circumcisionem? R. "Plus
"hodiè confert Baptismus Christianis,
"quàm quondam contulit circumcisio
"Judæis, quoniam etsi originalis culpa
"remittebatur per circumcisionis myste-
"rium, & damnationis periculum vitaba-
"tur, non tamen perveniebatur ad Re-
"gnum cœlorum, quod usque ad mor-
"tem Christi fuit omnibus obferatum,
"sed per Sacramentum Baptismi Christi
"sanguine rubricati culpa remittitur,
"vitatur periculum, & ad Regnum cœ-
"lorum statim pervenitur, cujus ja-
"nuam Christi Sanguis fidelibus suis
"mi-

“miseri corditer referavit.” *Cap. majores. 3. de Baptismo.*

Quæres duodecimo. Quanta Baptismi necessitas? *ꝛ.* Hæc constat ex dicto S. Augustini in *can. firmissimè. 3. dist. 4. de consecrat.* “Firmissimè tene, & nullatenùs dubites, non solum homines ratione utentes, verum etiam parvulos, qui sive in utero matris vivere incipiunt, & ibi moriuntur: sive cum de matribus nati sine Sacramento sancti Baptis-

“matis, quod in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti datur, de hoc Sæculo transeunt, sempiterno igne puniendos: quia etsi propriæ actionis nullum peccatum habuerunt, originalis tamen peccati damnationem conceptione & naturâ traxerunt.” Ideo *Trid. Sess. 7. can. 5. de Baptismo: Si quis dixerit Baptismum liberum esse, hoc est: non necessarium ad salutem, anathema sit.*

§. Secundus.

D E

Essentialibus Baptismi.

Quæres primo. Quænam Essentialia Baptismi? *ꝛ.* Illa brevibus complectitur Innocent. III. in *cap. firmiter. 1. de sum. Trinitate. §. una verò.* Sacramentum Baptismi, quod ad Dei invocationem & individua Trinitatis, videlicet Patris, & Filii, & Spiritus Sancti consecratur in aqua, tam parvulis, quam adultis in forma Ecclesiæ à quocunque ritè collatum proficit ad salutem.

Quæres secundo. Quæ materia remota Baptismi? *ꝛ.* Est aqua elementalis. “Renascitur homo ex aqua, visibili Sacramento, & Spiritu invisibili intellectu, ut signum Baptismi visibiliter accipiat, & spiritalem intellectum ipsius Symboli perficiat.” *Can. necessarium. 1. dist. 4. de consecrat.* Ideo ad quæstionem: An parvuli sint pro Christianis habendi, quos in articulo mortis propter aquæ penuriam & absentiam Sacerdotis,

aliquorum simplicitas in caput & pectus ac inter scapulas pro Baptismo salivæ conspersione lenivit, respondit *Innocentius IV.* negativè, quia in Baptismo duo semper, videlicet verbum & elementum, id est. aqua, necessariò requiruntur. Hinc *Trid. Sess. 7. can. 2. de Baptis. Si quis dixerit, aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi, anathema sit.*

Quæres tertio. Quæ materia proxima? *ꝛ.* Ablutio, quæ an per immersionem, ita, ut ipse baptizandus aquæ immergatur, an per affusionem sive aspersionem fiat, ut nimirum aqua affundatur ipsi baptizando, perinde est, non una olim fuit, nec hodie est omnium Ecclesiarum disciplina, quæ diversitas unitati Ecclesiæ non officit, quia in una fide nihil officit sanctæ Ecclesiæ consuetudo diversa. *Can. de Trina. 8. dist. 4. de consecrat.* Nam

1 mo.